

MESTO NITRA

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Nitre

Predkladateľ:	Mgr. Erik Duchoň náčelník Mestskej polície v Nitre
Číslo materiálu:	381 / 2023
Názov materiálu:	Správa o výsledku kontroly Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky
Spracovateľ:	Mgr. Erik Duchoň Náčelník Mestskej polície v Nitre
Napísal:	Ing. Matúš Nagy vedúci kontrolnej skupiny NKÚ SR PhDr. Marián Klenko člen kontrolnej skupiny NKÚ SR
Prizvať:	
Dátum rokovania MZ:	14.12.2023
Dátum vyhotovenia:	4.12.2023

Návrh na uznesenie:	Mestské zastupiteľstvo v Nitre prerokovalo Správa o výsledku kontroly Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Nitre vziať na vedomie Správa o výsledku kontroly Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky
----------------------------	---

Podpis predkladateľa:	
------------------------------	--

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo:

Číslo poverenia: 1877/04
Zo dňa: 19.05.2023

Počet výtlačkov: 2

Výtlačok číslo: 1

Počet strán: 12

Počet príloh: 0

Z Á Z N A M o výsledku kontroly Účinnosť zavedenia objektívnej zodpovednosti a efektívnosť jej fungovania KA-029/2023/1090

Mesto Nitra

Nitra, október 2023

Obsah

Zoznam použitých skratiek	4
Zhrnutie:.....	5
1. Proces OZ.....	7
2. Technické zabezpečenie.....	9
3. Nastavenie OZ.....	10
3.1 Dopad OZ.....	11
3.2 Zámery	13

Zoznam použitých skratiek

Skrátený názov	Úplné znenie
EČV	evidenčné číslo vozidla
FO	fyzická osoba
IS Centrála	informačný systém centrálnej evidencie motorových vozidiel Centrála
kontrolovaný subjekt, mesto	Mesto Nitra
LV	list vlastníctva
MK	miestna komunikácia
MsP	Mestská polícia v Nitre
PCP	pravidlá cestnej premávky
OZ	objektívna zodpovednosť
SMS	zasielanie krátkych správ
SZ	subjektívna zodpovednosť
ŤZP	ťažko zdravotne postihnutý
PO	právnická osoba
zákon o cestnej premávke	zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o priestupkoch	zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov
zákon o správnom konaní	zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní

Zhmutie:

NKÚ SR vykonal kontrolu „Účinnosti zavedenia objektívnej zodpovednosti a efektívnosť jej fungovania“ v meste Nitra, účelom ktorej bolo preveriť, či OZ prispievala k zlepšeniu bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a či bol naplnený želaný účinok pri zavedení OZ. Účelom kontroly bolo preveriť aj efektívnosť jej fungovania.

Overený bol dopad OZ na bezpečnosť cestnej premávky, dodržiavanie pravidiel cestnej premávky vodičmi a systém fungovania pri jej využívaní MsP spolu so zámermi v oblasti OZ.

Kontrola bola vykonaná ako kontrola výkonnosti, pričom kontrolovaným obdobím boli roky 2019 – 2022, v prípade vecných súvislostí aj súvisiace obdobia. Pri kontrole boli použité kontrolórske postupy a techniky so zameraním na preskúmanie dokladov a dokumentov, rozhovory a fyzické preverenie procesu fungovania OZ.

Od 1. mája 2021 nadobudol účinnosť zákon o cestnej premávke, ktorým sa zaviedla možnosť pre obce, mestá alebo obecné a MsP riešiť OZ držiteľa vozidla za dodržiavanie taxatívne stanovených pravidiel cestnej premávky vozidlom, ktoré prevádzkuje. MsP začala pri výkone kontroly uplatňovať inštitút OZ až v priebehu roka 2022, a aj to iba v rozsahu kontroly dodržiavania pravidiel cestnej premávky zameranej na spolplatnené parkoviská. Výkon kontroly MsP bol v oblasti statickej dopravy zameraný na centrum mesta, konkrétne na parkovanie v regulovaných zónach mesta. Lokality na výkon kontroly boli MsP určené na základe pravidelného monitorovania dodržiavania povinnosti uhrádzania parkovného v týchto zónach, či identifikovania vyššej obrátkovosť vozidiel za určitý časový úsek dňa.

Samotný výkon kontroly vykonávali v teréne súčasne dve pochôdzne hliadky (štyria príslušníci MsP) počas ranej zmeny. MsP pri porušovaní pravidiel cestnej premávky uprednostňovala subjektívnu zodpovednosť vodiča vozidla za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky pred OZ držiteľa vozidla za správny delikt z dôvodu, že tento systém riešenia priestupku bol menej časovo a administratívne zaťažujúci a zároveň mal lepšiu vymožiteľnosť pokút. Zavedený proces OZ bol vo všetkých jeho etapách (zistiť dopravného priestupku, identifikovanie držiteľa vozidla, vydanie a zaslanie rozkazu) založený na fyzickom zisťovaní, zdokumentovaní a manuálnom spracovaní príslušníkmi MsP.

Po príchode na útvar MsP prebiehalo zálohovanie dôkazov. Nasledoval proces etapy identifikácie držiteľa vozidla podľa EVČ. Proces generovania rozkazu o uložení pokuty bol čiastočne automatizovaný cez vzorové šablóny s automatickým doplňovaním údajov. Rozkaz bol vygenerovaný do 3 – 4 dni, pričom jedna osoba dokázala vygenerovať denne v priemere 10 – 15 rozkazov. Na vykonanie procesných úkonov v etapách od zadokumentovania skutku po zaslanie rozkazu o udelení pokuty držiteľovi vozidla potrebovala MsP spravidla 5 zamestnancov.

Na vedenie databázy o správnych deliktov a úhrad, generovanie rozkazu a vykonávanie ostatných úkonov v správnom konaní vrátane odporov bol využívaný IS Centrála. Na doručovanie rozkazov o udelení pokuty využívala MsP služby Slovenskej pošty, v prípade zriadenia e-schránku držiteľa motorového vozidla. Doručovanie rozkazu osobne zamestnancami MsP sa pri OZ nevyužívalo. Informácie o doručovaní boli evidované v elektronickom IS mesta zastrešovanom firmou CORAGEO. Na evidovanie registratúrnych záznamov došlej a odoslanej pošty slúžil systém DISS.

MsP disponovala dostatočným technickým vybavením používanom pri OZ a však pri posudzovaní vybavenia bolo potrebné zohľadniť obmedzený rozsah a zameranie vykonávania OZ v praxi, vychádzajúc z nízkeho počtu príslušníkov poverených riešiť priestupky OZ. Od roku 2022 do 30.06.2023 sa podieľal inštitút OZ iba 0,61 % na celkovom počte identifikovaných priestupkov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. MsP nedisponovala technickými prostriedkami so zabudovaným mobilným skenovacím zariadením. Využívané technické zariadenia neboli vzájomne kompatibilné ani schopné okamžitého prenosu dát okrem mobilných telefónov, ktoré priamo v teréne umožňovali príslušníkom MsP overiť úhradu parkovného zakúpeného prostredníctvom SMS.

MsP nevyužívala inštitút OZ pri motorových vozidlách s EČV iných štátov. V týchto prípadoch využívala osadenie technického prostriedku na zabránenie odjazdu motorového vozidla. Správne delikty riešila v priestupkovom konaní priamo na mieste, nakoľko sa cezhraničná výmena informácií o dopravných deliktoch súvisiacich s bezpečnosťou cestnej premávky v statickej doprave neuplatňovala.

Aktuálnym zámerom, na ktorého plnenie sa MsP zamerala, sa týkal aplikovania nového softvéru od spoločnosti Cora Geo na riešenie a využitie evidencie činnosti a udalosti vrátane dokumentovania a zautomatizovania postupov pri využívaní OZ. Softvér má umožniť zadanie informácií o spáchaní správneho deliktu aj vylustrovanie držiteľa vozidla priamo v teréne. Kontrolovaný subjekt plánuje modernizáciu parkovacích automatov s vydávaním lístkov na EČV.

Z hľadiska zefektívnenia procesu OZ by bolo potrebné odstrániť limitujúce faktory (najmä technické a technologické) tak, aby bol aspoň proces zisťovania dopravných priestupkov čiastočne automatizovaný a vyžadoval si minimálnu potrebu ľudských zdrojov.

Na základe získaných poznatkov možno konštatovať, že MsP reálne nevyužívala OZ ako nástroj prevencie na zlepšenie bezpečnosti na cestách vzhľadom k tomu, že ju explicitne uplatňovala iba pri priestupkoch zistených v súvislosti s regulovaným spoplatneným státím.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 1877/04 z 19.05.2023 vykonali:

Ing. Matúš Nagy, vedúci kontrolnej skupiny
PhDr. Marián Klenko, člen kontrolnej skupiny

kontrolu „Účinnosť zavedenia objektívnej zodpovednosti a efektívnosť jej fungovania“, ktorej účelom bolo preveriť, či objektívna zodpovednosť prispela/prispieva k zlepšeniu bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, a zároveň či bol naplnený želaný účinok pri zavedení objektívnej zodpovednosti. Ďalej bolo účelom preveriť efektívnosť jej fungovania. Z kontroly bol vypracovaný záznam o výsledku kontroly.

Kontrola bola vykonaná v čase od 15.06.2023 do v kontrolovanom subjekte:

Mesto Nitra, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra, IČO 00308307

za kontrolované obdobie: 2019 – 2022, v prípade vecných súvislostí aj súvisiaceho obdobia.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI).

Predmetom kontroly bolo: overenie dopadu OZ na bezpečnosť cestnej premávky, dodržiavanie pravidiel cestnej premávky vodičmi a systém fungovania pri jej využívaní obcou.

Počas výkonu kontroly bolo zistené

Dňa 01. mája 2021 nadobudol účinnosť zákon č. 146/2021 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon o cestnej premávke a zmenil zákon o priestupkoch, čím došlo k rozšíreniu kompetencií obcí realizovať riešenie dopravných priestupkov a porušenie PCP vozidiel v rámci tzv. OZ. Oprávnenie na vykonávanie OZ mala mestom zriadená MsP, ktorá plnila úlohu poriadkového útvaru.

MsP nemala vypracovaný interný dokument, v ktorom by boli zadefinované pravidlá, či stanovené postupy upravujúce proces vykonávania OZ.

MsP začala realizovať porušenia PCP na úseku zastavenia a státia vozidiel uplatňovaním inštitútu OZ až v priebehu roka 2022, a aj to iba v rozsahu kontroly dodržiavania PCP zameranej na spoplatnené parkoviská. MsP uviedla ako jednu z príčin oneskoreného zvädzania inštitútu OZ do praxe negatívny dopad koronavírusu SARS-CoV-2 a následnej infekčnej epidémie ochorenia COVID-19 na činnosť MsP v rokoch 2020 a 2021. Hliadky MsP sa museli orientovať v nových platných právnych normách prijatých na elimináciu pandémie, menilo sa a korigovalo zameranie a náplň hliadkovania a plnenia základných úloh.

Zavedeniu uplatňovania OZ do praxe predchádzalo rozhodnutie náčelníka MsP, vyčleniť v roku 2022 z radov MsP jednu príslušníčku z oddelenia objasňovania priestupkov, ktorá popri riadnom výkone služby absolvovala odborné školenie zamerané na praktické vykonávanie OZ. Jej úlohou bolo následne zaučiť poverené hliadky na uplatňovanie OZ.

MsP sa v súvislosti s realizáciou výkonu služby delila na dva ucelené obvody, obvod Mesto a Klokočina. V obvode Mesto bolo zaradených 39 príslušníkov. Tento útvar bol zložený z veliteľa obvodu, zástupcu veliteľa obvodu, štyroch príslušníkov na operačnom pracovisku a príslušníkov vo výkone služby. V obvode Klokočina bolo zaradených 23 príslušníkov. Tento útvar bol zložený z veliteľa obvodu a príslušníkov vo výkone služby.

1. Proces OZ

V meste bolo v kontrolovanom období približne 2 000 parkovacích miest. Spoplatnené parkovacie miesta boli rozdelené do troch zón MK s regulovaným státím podľa výšky parkovacích poplatkov.

Zadeľovanie na výkon kontroly OZ bolo realizované prostredníctvom raných porád vedených nadriadeným. Na poradách bolo stanovené kto, ako, na akom mieste (lokality) a v akom čase bude vykonávať hliadkovú činnosť spojenú s dodržiavaním PCP, vrátane uplatňovania inštitútu OZ. Hliadkovaciu službu vykonávali súčasne dve pochôdzne hliadky (štyria príslušníci MsP) počas ranej zmeny v čase od 7.00 – 14.45 h. Za výber lokality, počet a dĺžku trvania OZ zodpovedala príslušníčka MsP na oddelení objasňovania.

Zameranie výkonu kontroly príslušníkov MsP bolo na centrum mesta. MsP nemala v žiadnom internom dokumente definované kritické cestné úseky v jej územnej pôsobnosti, ale určila si cestné úseky, ktoré preferovala. Pri výbere konkrétnej lokality vhodnej na preverovanie dodržiavania PCP vychádzala z miestnych znalostí a identifikovania spoplatnených zón parkovania, v ktorých bola zaznamenaná vyššia obrátkovosť vozidiel za určitý časový úsek dňa. Prípadne sa preverovalo dodržiavanie PCP v lokalitách, v ktorých bol s porovnateľným obdobím v niektorom z osadených parkovacích automatov zaznamenaný nulový alebo nižší výber hotovosti z predaných parkovacích lístkov, resp. platieb vykonaných formou SMS. Vplyv na výber lokalít mali aj podujatia organizované v meste, zmena organizácie dopravy na MK, zaradenie MK do zóny s výberom parkovného, čomu sa prispôsobovala aj hliadková činnosť.

Proces OZ možno z hľadiska vykonaných úkonov rozdeliť do viacerých etáp.

V etape zisťovania príslušníci MsP pri identifikovaní a zdokumentovaní porušenia zákona o cestnej premávke formou OZ uplatňovali nasledovný postup:

- vykonali vizuálnu obhliadku motorového vozidla (overenie platnosti zakúpeného parkovacieho lístka vydaného parkovacím automatom, parkovacej karty vydané mestom, parkovacieho preukazu ŤZP),
- overenie úhrady parkovného prostredníctvom zadania EČV vozidla v prípade zakúpenia parkovacieho lístku formou SMS,
- vyhotovenie fotodokumentácie (situačná snímka vozidla v priestore, detailná snímka čelného skla s palubnou doskou, snímka vozidla s čitateľným EČV a platného dopravného značenia),
- overenie dostupnosti a funkčnosti parkovacieho automatu, riadneho označenia parkovania dopravným značením na príslušnej cestnej komunikácii,
- opätovne vrátenie sa k vozidlu, aby sa preskúmalo, či medzi tým neprišlo k zaplateniu poplatku, keďže vodič mohol ísť k parkovaciemu automatu pre potvrdenie o zaplatení,
- nalepenie nálepky na čelné sklo motorového vozidla s informáciou o riešení priestupku formou OZ.

KS NKÚ sa fyzicky zúčastnila procesu zisťovania, overovania a zdokumentovania priestupku počas hliadkovania, príslušníkov MsP. Vykonanie uvedených činností nezabralo hliadke viac ako 15 min.

Po príchode na útvar MsP prebiehalo zálohovanie dôkazov a identifikácia držiteľa vozidla podľa EVČ. Príslušník MsP, ktorý zistil a zdokumentoval porušenie PCP, odstúpil správny delikt/priestupok poverenej osobe (príslušníčke MsP na oddelení objasňovania), ktorá ako jediná vykonáva v procese etapy identifikácie držiteľa vozidla úkony súvisiace:

- s vyhodnotením preukázateľnosti dôkazného materiálu,
- s vykonaním lustrácie prostredníctvom evidenčnej karty vozidla podľa EVČ vedenou MV SR,
- v prípade potreby s vykonávaním preverovania prostredníctvom portálu OR SR, ŽR SR a Kataster Portál (LV).

Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu netrvali úkony v súvislosti s objasňovaním a identifikáciou jedného držiteľa vozidla dlhšie ako 15 minút.

V následnej etape vystavenia rozkazu o uložení pokuty vstupovali do procesu primátorom mesta písomne poverení traja príslušníci MsP z oddelenia objasňovania s oprávnením na vydávanie, popisovanie správnych deliktov a rozhodnutí.

Proces generovania rozkazu o uložení pokuty bol čiastočne automatizovaný a realizoval prostredníctvom IS Centrála cez vzorové šablóny s automatickým doplňovaním údajov. K tomu, aby mohla poverená osoba vygenerovať rozkaz bolo potrebné vykonať podmienené manuálne vkladania údajov. Údaje sa do IS zadávali v dvoch krokoch:

- v prvom kroku zadal príslušník operačného pracoviska MsP základné údaje uvedené v správe zo služby, ktorú vyhotovili hliadkujúci príslušníci MsP po ukončení rannej služby (dátum/čas/EČV/informácie o spáchanom priestupku/príslušníka MsP – zisťovateľa priestupku/ atď.).
- v druhom kroku doplnili poverení príslušníci MsP po vykonaní lustrácie údaje o držiteľovi vozidla.

Každý vygenerovaný rozkaz bol ešte pred odoslaním odkontrolovaný zamestnancom, ktorý ho vygeneroval.

Dôkazy prikladané k vydanému rozkazu mali dve formy, papierovú – fyzické doručovanie a elektronickú – elektronické doručovanie. V prípade zasielania rozkazu prostredníctvom poštového doručovania sa k rozkazu prikladala vytlačená fotodokumentácia z miesta priestupku preukazujúca porušenie pravidiel cestnej premávky (situačné snímky, miesta, vozidla, dopravného značenia, neuhradenia SMS parkovacieho lístka). Pri elektronickom doručení prostredníctvom elektronickej schránky (e-schránka FO/PO) bol uvedený odkaz na uložený dôkazný materiál (fotodokumentácia/ videosúbor).

Na úkony súvisiace s vygenerovaním rozkazu o uložení pokuty a vytlačenie dôkazných materiálov zasielaných držiteľovi vozidla potreboval zamestnanec približne 10 minút.

Lehota na vygenerovanie rozkazu o uložení pokuty za správny delikt držiteľa vozidla nebola striktné daná, ale rozkaz bol po vyhodnotení všetkých podkladov vygenerovaný spravidla do 3 – 4 dni.

Jedna osoba bola schopná pri zohľadnení všetkých vonkajších faktorov vygenerovať denne v priemere 10 -15 rozkazov.

MsP uviedlo, že v tomto prípade sa snažilo o neodkladné riešenie tak, aby sa predchádzalo potencionálnemu nárastu nevybavených prípadov.

Doručenie vygenerovaného rozkazu o uložení pokuty držiteľovi vozidla bolo zabezpečené zamestnancom MsP s kumulovanou činnosťou (poverení vedením podateľne), ktorý každý pracovný deň distribuoval pripravenú korešpondenciu s rozkazmi na pobočku Slovenskej pošty, a. s. Rozkaz o uložení pokuty vygenerovaný do 10.30 h. bol distribuovaný v daný deň. Pri adresátovi sa využívala forma doporučenia do vlastných rúk s opakovaným doručovaním (doručenkou). Elektronické doručovanie sa realizovalo prostredníctvom elektronickej schránky s fikciou doručenia.

Osobné doručovanie do vlastných rúk inými poskytovateľmi (kuriérskymi službami) alebo doručovanie rozkazu osobne zamestnancami MsP sa pri OZ nevyužívalo.

Informácie o doručovaní boli evidované v elektronickom informačnom systéme mesta, ktorý zastrešovala firma CORAGEO. Na evidovanie registratúrnych záznamov došlej a odoslanej pošty sa používal systém DISS.

Doba, ktorá uplynula od identifikovania priestupku po doručenie rozkazu držiteľovi vozidla závisela od prevzatia zásielky držiteľom vozidla. Pri fyzickom doručovaní poštou bola doba vrátenia prevzatej doručky približne 20 dní a pri e-schránke približne 10 dní.

MsP v kontrolovanom období 2019 – 2022 viedla databázu správnych deliktov a uhradených pokút v IS Centrála, ktorý obsahoval údaje o priestupku a jeho páchatelovi podľa § 89a zákona o priestupkoch, spôsob vybavenia priestupku, a informáciu o realizovaní úhrady pokuty.

Príslušník MsP nevedel priamo overiť uhradenie pokuty. Informáciu, či a kedy bola pokuta uhradená, mohol získať po dotazovaní od ekonómky MsP.

MsP uplatňovala nasledovný postup v prípade, ak rozkaz o doručení pokuty nebol doručený/prevzatý držiteľom vozidla:

- Rozkaz sa považoval za doručený dňom vrátenia nedoručenej zásielky. Rozhodujúci bol dátum z podateľne.
- Nasledujúcim dňom (dátum z podateľne) po vrátení obálky späť, začala plynúť 15 dňová lehota na podanie odporu proti rozkazu.
- Rozkaz nadobudol právoplatnosť uplynutím lehoty na podanie odporu. To znamená najbližší nasledujúci deň po uplynutí 15 dní (vrátane víkendu a sviatku).
- Pokuta bola splatná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozkazu. Lehota na zaplatenie začínala plynúť od nasledujúceho dňa od právoplatnosti.
- Ak posledný deň na zaplatenie (splatnosť) pripadol na víkend alebo štátny sviatok, posledným dňom na zaplatenie bol najbližší nasledujúci pracovný deň.
- Rozkaz bol vykonateľný vždy nasledujúci deň po uplynutí lehoty 15 dní na zaplatenie (vrátane víkendu a sviatku).

V období od 01.05.2021 do 30.06.2023 boli podané dva odpory proti rozkazu o uložení pokuty. V jednom prípade bolo začaté konanie o správnom delikte prerušené a odstúpené na riešenie v rámci SZ. V druhom prípade, ktorý nastal v roku 2023 MsP zvažovala zamietnutie odporu z dôvodu nesplnenia jeho zákonných náležitostí.

MsP v prípade ak sa dopustil priestupku/správneho deliktu držiteľ vozidla s EČV členského štátu EÚ neuplatňovala inštitút OZ, ale využívala osadenie technických prostriedkov na zabránenie odjazdu motorového vozidla. Odvolávala sa pri tom na článok 2 smernice EP a Rady 2015/413, podľa ktorého sa cezhraničná výmena informácií o dopravných deliktoch súvisiacich s bezpečnosťou cestnej premávky uplatňovala iba na: a) prekročenie najvyššej dovolenej rýchlosti, b) nepoužitie bezpečnostného pásu, c) nezastavenie na červený svetelný signál na svetelnom signalizačnom zariadení, d) vedenie vozidla pod vplyvom alkoholu, e) vedenie vozidla pod vplyvom návykových látok, f) nepoužitie ochrannej prilby, g) nedovolené vedenie vozidla v jazdnom pruhu, h) nedovolené použitie mobilného telefónu alebo akéhokoľvek iného komunikačného zariadenia počas vedenia vozidla. Rovnaký postup bol dodržaný aj pri vozidlách s EČV tretích krajín.

Reálnu vymožitelnosť pokút uložených vozidlám so zahraničným EČV nebolo možné vyčíslieť vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam. MsP pri vymáhaní pokút nespocovala s organizáciami v zahraničí.

Záver k bodu č. 1:

MsP malo nastavené jednotlivé procesné úkony spojené s uplatňovaním inštitútu OZ. Inštitút OZ tak ako bol nastavený v podmienkach MsP nepriniesol požadovaný efekt, keďže v porovnaní s inštitútom SZ bol administratívne a časovo náročnejší na spracovanie. V prípadoch vozidiel so zahraničnými EČV sa MsP stretávala s problematickým až nemožným identifikovaním majiteľa motorového vozidla. Kvôli prekážkam pri vymožitelnosti práva a súvisiacim problémom s uhradením pokuty, boli vozidlá so zahraničnými EČV riešené formou SZ.

2. Technické zabezpečenie

Podľa písomného vyjadrenia MsP disponovala dostatočným technickým vybavením používanom pri OZ. V tejto súvislosti však bolo potrebné zohľadniť obmedzený rozsah a zameranie vykonávania OZ v praxi, vychádzajúc z aktuálneho počtu príslušníkov poverených riešiť priestupky prostredníctvom uplatnenia OZ. Pri technických zariadeniach ako fotoaparáty, mobilné telefóny, PC stanice/notebooky, tlačiarne bol v sledovanom období od 01.05.2021 do 30.06.2023 zaznamenaný nárast počtu záznamových médií, napríklad sa zvýšil počet fotoaparátov z ôsmich na 10 kusov, či mobilných telefónov z dvoch na osem kusov. MsP nedisponovala služobnými vozidlami so zabudovaným skenovacím zariadením EČV.

Podrobný prehľad technickým prostriedkov ktoré slúžili okrem iného na plnenie úloh MsP aj v súvislosti s uplatnením inštitútu OZ uvádza tabuľka č. 1.

Tabuľka č. 1: Prehľad technických prostriedkov MsP

Ukazovateľ	Majetok k	Majetok k	Prírastok	Prírastok	Majetok k	Majetok k
	01.05.2021	01.05.2021	majetku	majetku	30.06.2023	30.06.2023
	počet	suma	počet	suma	počet	suma
Kamery	67	402 573,27	0	0,00	67	402 573,27
Fotoaparáty	8	1 369,80	2	409,80	10	1 779,60
Mobilné telefóny / Tablety	2	416,66	6	1 086,59	8	1 503,25
Skenovacie autá	0	0	0	0,00	0	0
iné	2	546,50	0	0,00	2	546,50
PC stanice / notebooky	22	22 481,82	2	2 029	24	24 510,82
Tlačiarne	12	1 652,29	2	331,25	14	1 983,54

Zdroj: MsP Nitra, 2023

Prehľad o skutočnom stave majetku, resp. technického vybavenia viedla ekonómka MsP a príslušník MsP, ktorý mal v pracovnej náplni starostlivosť o materiálno-technické vybavenie.

V prípade potreby sa MsP obracala na mesto s požiadavkami na obstaranie nového technického vybavenia za účelom obnovy zariadení alebo za účelom navýšenia ich počtu z dôvodu zvýšených požiadaviek na kontrolnú činnosť.

Využívané technické zariadenia neboli vzájomne kompatibilné ani schopné okamžitého prenosu dát. Jedinými zariadeniami, ktoré v teréne fungovali v režime on-line, boli mobilné telefóny, ktoré umožňovali príslušníkom MsP prostredníctvom nainštalovanej aplikácie SMS Parking Nitra na základe EVČ overiť v databáze úhrad, či bol vodičom vozidla zakúpený SMS parkovací lístok. MsP nedisponovala zariadeniami vybavenými funkcionalitou automatizovaného procesu identifikácie EVČ/držiateľa vozidla.

Podľa písomného vyjadrenia MsP boli existujúce technické zariadenia využívané na dennej báze aj vzhľadom k tomu, že boli používané nie len v prípade uplatnenia inštitútu OZ, ale aj na plnenie ostatných úloh MsP.

Podľa predložených dokladov MsP bol v období po 01.05.2021 obstaraný fotoaparát, mobilné telefóny a pri vykonávaní OZ sa využíva aj služobné motorové vozidlo, ktoré však nebolo zakúpené výhradne na tento účel. V roku 2023 boli zakúpené dva fotoaparáty Kodak WP22 v celkovej sume 409,80 eur s DPH (341,50 eur bez DPH) a šesť mobilných telefónov Mobil Doogee S61 v celkovej sume 1 081,80 eur s DPH (901,50 bez DPH). V roku 2022 bolo zakúpené vozidlo Peugeot 2008 Electro v sume 31 997,00 eur s DPH (26 664,17 bez DPH), ktoré slúžilo na prepravu príslušníkov MsP pri výkone služby.

Záver k bodu č. 2:

S rozšírením právomocí obcí riešiť parkovacie delikty prostredníctvom OZ úzko súvisí aj potreba zavedenia automatizácie úkonov do procesu OZ. Z kontroly technického vybavenia MsP vyplynulo, že MsP nedisponovala v čase výkonu kontroly technickými zariadeniami, ktoré by umožnili postupné zavádzanie automatizácie do procesu OZ. Pre efektívne fungovanie a naplnenia želaného účinku riešenia priestupkov formou OZ je nevyhnutné odstrániť obmedzujúce faktory (ľudský, technický a technologický) a súčasný plne manuálny systém spracovávaní a vykonávaní úkonov nahradiť plne autonómnym systémom s automatizovanými procesmi, čo by si vyžiadalo obstaranie nových technológií a zariadení.

3. Nastavenie OZ

MsP nevedla osobitnú databázu kritických cestných úsekov v územnej pôsobnosti mesta. MsP však disponovala miestnymi znalosťami o dopravnej situácii v meste a tomu prispôbovala i hliadkovú činnosť v príslušných lokalitách tak, ako bolo uvedené v časti „Proces OZ“ záznamu o výsledku kontroly. Pozornosť MsP sa sústreďovala na miesta s najväčšou intenzitou a vyťaženosťou parkovania v spoplatnených zónach so zohľadnením najkritickejšieho časového úseku dňa v týždni a vyťaženosťou parkovania v spoplatnených zónach. Jednalo sa o centrum mesta a zóny s regulovaním státím a parkovaním.

MsP nedisponovala štatistikami o dopravnej nehodovosti na týchto úsekoch. MsP viedla štatistiky o dopravných priestupkoch, ktorých zisťovanie patrilo do jej kompetencie. Na základe týchto poznatkov si stanovila preferované cestné úseky, ktoré opakovane využívala na kontrolu dodržiavania pravidiel cestnej premávky, pričom išlo o úseky so zvýšeným pohybom motorových vozidiel.

Úroveň využívania inštitútu OZ pri dokumentovaní priestupkov/správnych deliktov bolo ovplyvnené postupným aplikovaním tohto mechanizmu do činnosti MsP. Keďže príslušníci MsP využívali pri dopravných priestupkov/správnych deliktov primárne osadenie prenosného technického zariadenia proti pohybu vozidla, uprednostňovali tak využívanie inštitútu SZ. Tento úkon bol spojený s riešením priestupku/deliktu priamo na mieste, čo znamená založením zariadenia proti pohybu vozidla a komunikáciou priamo s priestupcom. Podľa MsP bol využívaný inštitút OZ vzhľadom na disponibilné personálne kapacity v maximálnej miere.

Zariadenia MsP uvedené v časti „Technické zabezpečenie OZ“ záznamu o výsledku kontroly boli používané na dennej báze. Týkalo sa to napríklad mobilného telefónu používaného na overenie zaplata parkovného formou SMS, ktorý však nebolo zároveň potrebné použiť v každom prípade, keďže vodič mohol zaplatiť aj prostredníctvom parkovacieho automatu.

MsP nedisponovala technickým prostriedkom so zabudovaným mobilným skenovacím zariadením, slúžiacim na zisťovanie protiprávneho konania počas uplatňovania inštitútu OZ, pri ktorom by bolo súčasne možné exaktne vyhodnotiť celoročnú využiteľnosť.

MsP pociťovalo v súčasných podmienkach nedostatok personálnych kapacít potrebných na zabezpečovanie výkonu OZ. Z uvedeného dôvodu MsP vyhlásila v júni 2023 výberové konanie na asistenta parkovacej služby. Pre začiatok plánovala MsP obsadenie dvoch trvalých pracovných pozícií. Jednalo by sa o civilných zamestnancov, ktorí budú vyškolení k tomu, aby vykonávali kontrolu na mieste, zhodnotili situáciu a vyhotovili fotodokumentáciu za účelom vyhodnotenia a zdokumentovania priestupku. Do ukončenia kontroly neboli pozície obsadené.

Na všetkých etapách procesu OZ sa podieľalo celkovo 11 zamestnancov MsP spolu s technicky podpornými zamestnancami, ktorí nepriamo vstupovali do procesu OZ. Na výkone OZ sa podieľali:

- štyria príslušníci MsP vykonávajúci hliadkovaciu pochôdzkovú službu,
- príslušníčka MsP s kumulatívnou funkciou vykonávajúca overovanie priestupku a identifikáciu držiteľa vozidla – lustráciu, vydávanie rozkazu, objasňovanie,
- príslušníci MsP z oddelenia objasňovania – vydávanie rozkazov, objasňovanie a riešenie podaných odporov voči vydanému rozkazu,
- príslušník operačného pracoviska – zadávanie údajov do IS Centrála zo správy zo služby,
- administratívna zamestnankyňa MsP s kumulatívnou funkciou, ktorá mala na starosti podateľňu,
- ekonómka MsP evidujúca platby a úhrady,
- právnička pôsobiaca na MsP, ktorá sa zaoberala vymáhaním pokút – exekučným konaním.

MsP nemala vytvorenú pozíciu kontrolóra, ktorého náplňou práce by bolo identifikovanie priestupkov. Úlohu identifikátorov priestupku plnili príslušníci MsP, ktorí boli vyslaní na rannú službu. Identifikátor priestupku následne po splnení všetkých potrebných úkonov odovzdal priestupok na riešenie zamestnancom správneho orgánu, ktorí mali v náplni práce spracovanie hlásení o identifikovaní priestupkoch a generovanie rozkazov o uložení pokuty.

3.1 Dopad OZ

KS NKÚ SR sa pri kontrole zamerala na preverenie skutočnosti, či využívanie inštitútu OZ prispelo k zlepšeniu bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. MsP uplatňovala inštitút OZ explicitne iba pri priestupkoch zistených v súvislosti s regulovaným spoplatneným státím a nie na porušenia PCP pri dodržiavaní zákazu zastavenia a státia. Vzhľadom k tomu, že MsP reálne nevyužívala OZ ako formu prevencie na zlepšenie bezpečnosti na cestách, jej prípadný dopad ani nevyhodnocovala. Na základe získaných poznatkov a dostupných údajov, nebolo možné preukázateľne vyhodnotiť, či bol pri čiastočnom aplikovaní OZ naplnený želaný účinok.

V prípade vplyvu zavedenia inštitútu OZ na správanie vodičov MsP na základe vlastnej skúsenosti konštatovala, že vzhľadom k vykonávaniu kontrolnej činnosti zameranej iba na regulované parkovanie, udeľovanie pokút za neuhradenie parkovacieho lístka, nemalo väčší ani menší represívny (edukačno – preventívny) účinok ako v prípade uplatňovania SZ. Počet identifikovaných porušení závisel najmä od faktorov, ktoré MsP nedokázala ovplyvniť (napr. počtu organizovaných spoločenských, kultúrnych a športových podujatí v centre mesta, sezónnosť, počasie atď.).

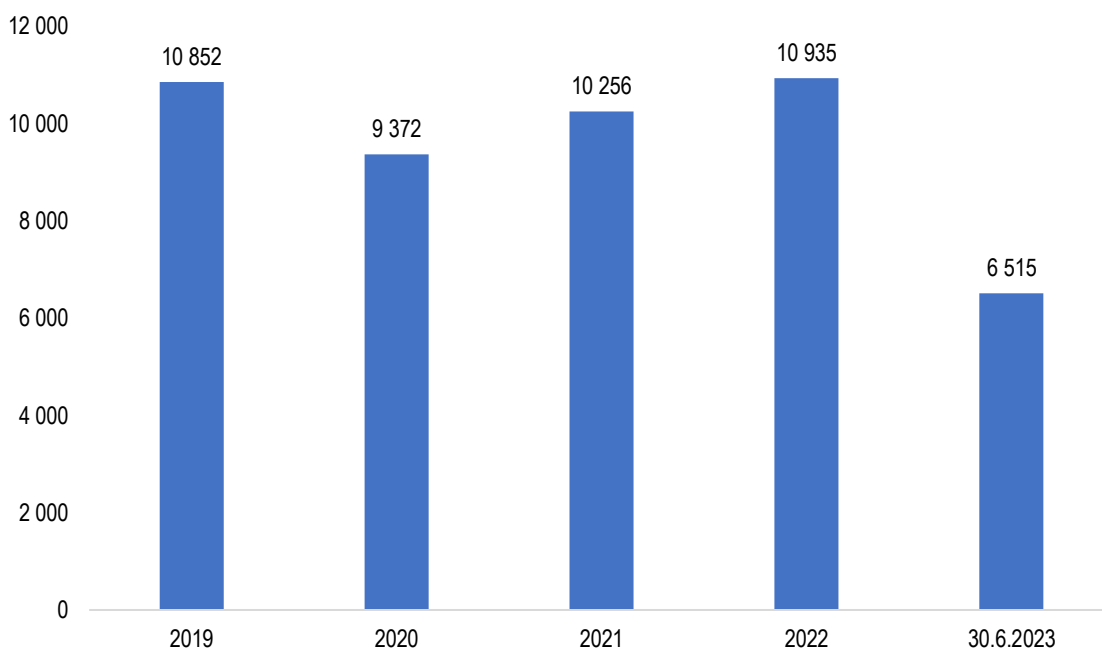
Preverením procesu OZ bolo zistené, že všetky úkony v rámci jednotlivých etáp procesu boli vykonávané manuálne. Čiastočnú automatizáciu zabezpečoval IS Centrála používaný pri generovaní rozkazov tým, že umožňoval automatické dopĺňovanie údajov.

Na základe vydaných rozkazov o správnom konaní predstavovali príjmy z celkovej výšky udelených pokút v rámci OZ sumu 2 628,00 eur, z toho v roku 2022 v sume 312,00 eur a k 30.06.2023 v sume 2 316,00 eur.

Priestupky v doprave tvorili najfrekvencovanejšiu kategóriu zistených priestupkov. V roku 2022 boli uložené pokuty v celkovej sume 161 971,00 eur. V I. polroku 2023 to bolo 95 177,00 eur, pričom z tejto sumy bolo 2,43 % uhradených na základe uplatnenia inštitútu OZ.

MsP si pre svoje interné potreby viedla štatistický prehľad identifikovaných správnych deliktov/priestupkov. Údaje o počte priestupkov, ktoré riešila v oblasti statickej dopravy sú uvedené v grafe č. 1.

Graf č. 1: Počet správnych deliktov/priestupkov od roku 2019 do I. polroka 2023

Zdroj: MsP Nitra, 2023

Z údajov uvedených v grafe č. 1 vyplýva, že od roku 2020 do roku 2022 bol zaznamenaný kontinuálny každoročný nárast identifikovaných správnych deliktov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Podľa dostupných údajov predložených MsP sa na celkovom počte identifikovaných správny deliktov od roku 2022 do 30.06.2023 podieľala OZ 0,61 %, čo bolo zanedbateľné číslo.

V kontrolovanom období bolo vydaných 106 rozkazov v správnom konaní, ktoré boli riešené prostredníctvom uplatnenia inštitútu OZ, z toho v roku 2022 bolo vydaných 10 a k 30.06.2023 bolo vydaných 96 rozkazov, z ktorých bolo 77 právoplatných a vykonateľných.

Podľa vyjadrenia MsP nebol každý identifikovaný správny delikt/priestupok riešený, resp. ukončený rozkazom o uložení pokuty. V prípadoch, kedy MsP zistila pred vydaním rozkazu skutočnosť, ktoré viedli k presnému identifikovaniu vodiča, dochádzalo k prerušeniu doterajšieho konania a jeho pretransformovanie do subjektívneho konania. Najčastejšie prichádzalo k prípadom, keď sa vodič vozidla dostavil osobne na MsP a priznal sa ku skutku, prípadne nastala situácia, keď po vydaní a doručení rozkazu bol podaný odpor a následne bol pri objasňovaní identifikovaný vodič motorového vozidla.

MsP uviedla, že aktuálne nastavená legislatíva z pohľadu praxe postačujúca, ale z dôvodu časovej neefektívnosti a objasňovacej náročnosti považuje za relevantné vykonať legislatívnu úpravu ustanovenia §139d odsk.7 zákona o cestnej premávke, ktorou by bola pri podávaní odporu zrušená možnosť označiť vodiča, ktorý viedol vozidlo. V dôsledku uplatňovania tohto ustanovenia dochádzalo v praxi k neprimeranému nárastu administratívnej náročnosť, t. j. úkonov s tým spojených. Na zváženie je aj opodstatnenosť rozdielne stanovenej taxatívnej výšky pokút za rovnaký spáchaný delikt/priestupok vyčíslenej pri OZ a SZ.

Nastavená taxatívna výška pokút za spáchané právne delikty je podľa vyjadrenia MsP postačujúca. Pri porovnaní výšky pokuty za spáchaný priestupok s okolitými krajinami vo väzbe na disponibilný príjem (priemernú mesačnú nominálnu mzdu zamestnanca v hospodárstve SR) mala dostatočný represívny, resp. nápravný a výchovný účinok.

Vymožitelnosť uložených pokút dosahovala úroveň 70 %, bez započítania pokút zaplatených mimo exekučných konaní. MsP si viedla presný štatistický prehľad o uložených pokutách a úhradách v IS Centrála. Zodpovednosť za uhradenie pokuty bola na strane priestupcu. MsP tento faktor nemohla ovplyvniť, motivujúco však pôsobilo zníženie výšky pokuty o 1/3 pri jej uhradení do 15 dní. Proces uhrádzania pokút sa predlžil podaním odporu účastníkom konania a následným pokračovaním konania o správnom delikte.

Finančné prostriedky vybrané za porušenie dopravných predpisov boli súčasťou bežných príjmov rozpočtu mesta. Ako bolo uvedené vyššie celková výška príjmov z uložených pokút zistených prostredníctvom inštitútu OZ

bola k 30.06.2023 v sume 2 628,00 eur. Nákup nového vybavenia na monitorovanie bezpečnosti cestnej premávky, resp. opravu cestných komunikácií mesto v kontrolovanom období neviazalo na výber finančných prostriedkov získaných z pokút za porušenie dopravných predpisov využitím OZ. MsP bola financovaná predovšetkým z vlastných zdrojov mesta, ktoré vynaložila do nákupu nového vybavenia používaného na plnenie úloh MsP.

3.2 Zámery

MsP uviedla, že vykonáva činnosti v súvislosti s plánovaným aplikovaním nového softvéru od spoločnosti Cora Geo, ktorý má slúžiť na riešenie a využitie evidencie činnosti a udalosti vrátane dokumentovania a zautomatizovania postupov pri využívaní OZ. Mobilné zariadenie okrem toho, že dokáže overiť on-line v databázach SMS parkovanie a vydanie parkovacej karty, umožní zadanie informácií o spáchaní dopravného priestupu/správneho deliktu aj vylustrovanie držiteľa vozidla priamo v teréne. V blízkej budúcnosti kontrolovaný subjekt plánuje modernizáciu parkovacích automatov, ktoré by mali vydávať parkovací lístok po podmienenom zadaní EČV motorového vozidla.

Podľa vyjadrenia primátora mesta z 18.09.2023 by malo mesto záujem aj o monitorovanie iných dopravných priestupkov ako zákaz zastavenia a státia. Mesto by bolo ochotné investovať do certifikovaných meracích zariadení, ak by príjmy z pokút za identifikované priestupky boli jeho príjmom.

MsP uviedla ako vhodný nástroj na zlepšenie správania vodičov zavedenie bodového systému. Jednalo by sa o systém dodržiavania PCP, ktorý by bol nastavený tak, že všetky priestupky/správne delikty by boli evidované centrálné a po získaní určitého počtu bodov, by nasledovalo napríklad zadržanie vodičského oprávnenia na vedenie vozidla spojené s nasledovným preskúšaním vodiča, prípadne odňatím EČV.

Záver k bodu č. 3:

V prípade statickej dopravy pri súčasnom rozsahu a zamerania uplatňovania inštitútu OZ na kontrolu uhrádzania parkovného, bolo problematické relevantne vyhodnotiť dopad zavedenia inštitútu OZ na zlepšenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

V období uplatnenia inštitútu OZ od roku 2022 do 30.06.2023 sa podieľal inštitút OZ iba 0,61 % na celkovom počte identifikovaných priestupkov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Nedostatočné uplatňovanie inštitútu OZ bolo zapríčinené absenciou možnosti používania mobilného skenovacieho zariadenia a skutočnosťou, že zisťovanie porušenia PCP na úseku statickej dopravy vykonávali z celkového počtu 62 príslušníkov MsP len štyria príslušníci.

Z hľadiska zefektívnenia procesu OZ by bolo potrebné odstrániť limitujúce faktory (najmä technické a technologické) tak, aby bol aspoň proces zisťovania dopravných priestupkov čiastočne automatizovaný a vyžadoval si minimálnu potrebu ľudských zdrojov.

Pokiaľ nedôjde súčasne k zmene legislatívneho nastavenia podávania odborov voči vydaným rozkazom o uložení pokuty, mohlo by to v budúcnosti v dôsledku navýšenia počtu priestupkov riešených OZ spôsobiť ďalšiu administratívnu záťaž MsP. Prípadné rozšírenie kompetencií MsP, by malo za následok potrebu navýšenia počtu príslušníkov MsP a vyriešenie kapacitného problému s priestormi, v ktorých útvary MsP sídlia.

Mestá majú negatívnu skúsenosti s prenosom kompetencií na samosprávu, keďže sa častokrát udiala bez finančnej kompenzácie zvýšených nákladov na jej činnosť. V prípade uplatňovania OZ, napríklad pri zisťovaní dopravných priestupkov v oblasti dodržiavania rýchlosti je však predpoklad, že príjmy z pokút by predstavovali jednoznačný prínos pre rozpočty miest.

Kontrolovanému subjektu bol ponechaný výtlačok č. 2 záznamu o výsledku kontroly.

Kontrolovaný subjekt vyhlasuje, že bola poskytnutá súčinnosť v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a boli poskytnuté všetky požadované doklady a informácie.

Kontrolovaný subjekt potvrdzuje, že kontrolná skupina NKÚ SR vrátila všetky zapožičané doklady.

Kontrolovaný subjekt vyhlasuje, že na najbližšom zasadnutí zastupiteľstva informuje o výsledku kontroly mestské zastupiteľstvo v Nitre. Zároveň podá informáciu formou výpisu z uznesenia mestského zastupiteľstva o prerokovaní výsledkov kontroly.